

Beslut

**efter granskning av elevers tillgång till läroböcker och
andra läromedel i grundskolan vid Tunaskolan i Lunds
kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en granskning på Tunaskolan avseende verksamhetens kvalitet gällande elevers tillgång till läroböcker och andra läromedel i grundskolan.

Granskningens syfte är att granska kvaliteten i de utvalda skolornas arbete med att ge eleverna tillgång till och förutsättningar att använda läroböcker och andra läromedel som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen (se Bilaga 3). Skolinspektionen bedömer verksamhetens kvalitet i tre nivåer, hög kvalitet, hög kvalitet i flera delar eller låg kvalitet. Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen.

Beslut

Skolans arbete med att ge eleverna tillgång till och förutsättningar att använda läroböcker och andra läromedel som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål

Skolinspektionen bedömer att Tunaskolan i Lunds kommun i flera delar uppfyller de framtagna kvalitetskriterierna inom området.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Ge eleverna möjlighet att använda läroböcker även utanför undervisningstid.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast **den 1 juni 2026** redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån det identifierade utvecklingsområdet. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall användas. Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se eller med post till Skolinspektionen Postadress: Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer (dnr SI 2025:10020) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Skolans arbete med att ge eleverna tillgång till och förutsättningar att använda läroböcker och andra läromedel som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål

Bedömningsområden
Lärarnas arbete med att organisera och genomföra undervisningen så att eleverna får använda läroböcker och andra läromedel. • Sammanhang, progression och ämnesintresse • Instruktioner och användning av läroböcker och andra läromedel i undervisningen • Användning av läroböcker och andra läromedel anpassade utifrån elevernas olika förutsättningar och behov • Möjlighet att använda läroböcker och andra läromedel utanför lektionstid
Rektorns ansvar för att alla elever får tillgång till och förutsättningar att använda ändamålsenliga läroböcker och andra läromedel. • Rektorns styrning och ledning av arbetet gällande elevernas tillgång till läroböcker och andra läromedel • Rektorns ansvar för lärarnas delaktighet i valet av läroböcker och andra läromedel • Rektorns arbete med likvärdighet inom skolenheten gällande läroböcker och andra läromedel • Utvärdering och utvecklingsarbete gällande läroböcker och andra läromedel

Skolinspektionen bedömer att Tunaskolan i Lunds kommun i flera delar uppfyller de framtagna kvalitetskriterierna inom området.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektorn, lärare och elever, observationer av delar av lärmiljön med fokus på tillgången till läroböcker och andra läromedel samt inkommen dokumentation från huvudmannen.

Sammanhang, progression och ämnesintresse

Granskningen visar att läroböcker och andra läromedel används för att skapa sammanhang och överblick över de ämnen och moment som eleverna läser. Därutöver visar granskningen att det finns ett medvetet arbete gällande läroböcker och andra läromedel som möjliggör progression i elevernas lärande samt bidrar till att eleverna vill lära sig mer.

Av intervjuer med lärare och elever framgår att lärarna för att planera och strukturera undervisningen använder läroböcker i samtliga teoretiska ämnen i årskurserna 1–9. I intervju med lärarna och rektorn framkommer att lärarna på uppdrag av rektorn har säkerställt att alla läroböcker är uppdaterade och relevanta i förhållande till ämnenas kursplaner samt läroplanen. I intervjuer med lärare framkommer exempelvis att i årskurserna 1–6 får varje elev en egen lärobok i ämnena svenska och matematik. I de natur- och samhällsorienterande ämnena använder lärarna i årskurserna 1–3 i stället klassuppsättningar som delas ut under lektionerna. I årskurserna 7–9 har eleverna enskild tillgång till läroböcker i natur- och samhällsorienterande ämnen under den tid de läser respektive ämne. Det innebär att eleverna får egna läroböcker i dessa ämnen, men bara så länge undervisningen pågår. Det framgår av intervjuer med lärarna i årskurserna 1–9 och rektorn att lärare i vissa ämnen kompletterar läroboken med andra lärverktyg vid behov. Exempelvis uppger lärare i intervju att de kan visa filmer i samhällsorienterande ämnen för att skapa en omväxlande undervisning.

Intervjuer med elever och lärare visar att läroböcker och andra läromedel används på ett genomtänkt sätt. De fungerar som grund i undervisningen, hjälper till att skapa en tydlig röd tråd genom lektioner och planering för hela läsåret, och gör det lättare att se sammanhang och få överblick. Eleverna och lärarna i årskurserna 1–9 beskriver i intervjuerna att läroböckerna utgör en bas i undervisningen genom att läroböckerna används under de flesta lektionerna och att lärarnas undervisning utgår ifrån läroboken. Vidare beskriver lärarna i årskurserna 1–6 att de tillsammans med eleverna går igenom lärobokens kapitel och upplägg i syfte att visa den röda tråden i ämnet och för att hjälpa elever att skapa överblick och sammanhang i det de ska lära sig. Lärare i årskurserna 7–9 uppger i intervju att de använder läroboken för att driva lektionen framåt och skapa en röd tråd i ämnet. De uppger även att läroboken är ett stöd i lärarnas planering av undervisningen.

I intervjuer med lärare och elever framkommer att lärare integrerar läroboken som en del av undervisningen för att väcka och förstärka elevernas intresse för ämnet och viljan att lära sig. Lärare berättar i intervjuer att de använder läroböckerna för att väcka elevernas nyfikenhet och intresse för ämnet. Exempelvis utgår lärare från elevernas intresse

inom ett område och viktat fokus i innehållet i läroboken efter det. Lärare i årskurserna 1–3 beskriver att de arbetar med elevernas förförståelse och nyfikenhet och ställer frågor som ska väcka nyfikenhet. Utifrån elevernas förförståelse och egna frågor och funderingar använder lärarna och eleverna läroböckerna för att stämma av om eleverna får svar på sina frågor. Lärarna beskriver att detta arbetssätt leder till en vilja att lära mer i ämnet.

Av intervjuer med lärare och elever framgår att lärarnas medvetna val av och metodiska arbete med läroboken och andra läromedel utgör ett stöd för att skapa progression i elevernas lärande i ämnet under läsåret samt bidrar till att utveckla elevernas läsförståelse. Lärarna i årskurserna 4–6 uppger i intervju att de vid val av läroböcker säkerställer att läroböckerna täcker hela det centrala innehållet och undersöker hur innehållet är fördelat mellan de olika årskurserna. Vidare uppger lärarna att läromedlen i matematik och engelska extra tydligt visar progressionen i ämneskunskaperna under läsåret. Detta är inte lika tydligt i samhällsorienterande och naturorienterande ämnen och där hoppar de därför mer mellan kapitlen än i övriga ämnen, uppger lärarna. Lärarna i årskurserna 1–3 uppger att de arbetar med att tydliggöra progressionen i ämnet för eleverna genom att tillsammans bläddra i läroböckerna och visa på vad de ska lära sig längre fram under läsåret. I intervju med elever i årskurserna 7–9 framkommer att progressionen i ämneskunskaperna är olika tydlig i olika ämnen. Det händer att de går tillbaka i läroboken, tillsammans med läraren eller på eget initiativ, till tidigare kapitel för att repetera någonting som de behöver kunna för att ta till sig innehållet i ett ämnesområde, uppger eleverna.

Vidare berättar lärarna i årskurserna 1–9 att de i undervisningen medvetet arbetar med olika metoder för att utveckla elevernas läsförmåga. Exempelvis arbetar lärarna tillsammans med eleverna med att ta ut nyckelord, läsa rubriker och de använder olika lässtrategier, exempelvis översiktsläsning, uppger lärarna. Vidare uppger lärarna i intervjuer att alla lärare i samtliga ämnen ger elever stöd genom att ge dem begreppslistor i förväg för förförståelse av texten i läroboken. I intervjun uppger rektorn att kunskapsresultaten mellan flickor och pojkar är jämna, men att pojkar generellt har svårare att ta till sig skriven text än flickorna och att lärarna därför kompenserar genom muntliga övningar och går igenom begrepp. Vidare berättar rektorn att elever på högstadiet generellt har svårare att ta till sig text nu än tidigare och att lärarna därför arbetar med elevernas förförståelse för att stödja elevernas läsutveckling.

Instruktioner och användning av läroböcker och andra läromedel i undervisningen

Granskningen visar att lärarna ger eleverna ändamålsenliga instruktioner om hur de ska använda läroboken eller andra läromedel på lektioner.

I intervjuer med elever och lärare i årskurserna 1–9 uppger lärare att de vid introduktionen av läroböcker går igenom läroböckernas struktur tillsammans med eleverna. Lärarna går igenom innehållsförteckning och förklarar för eleverna hur böckerna är uppbyggda och hur de ska användas. Exempelvis går lärarna igenom hur uppgifternas olika svårighetsnivåer ser ut och fungerar i de läroböcker där det finns olika nivåer. Lärarna i årskurserna 4–6 uppger att de först låter eleverna bläddra i läroböckerna själva och utforska dem och sedan går de översiktligt igenom dem tillsammans och pratar om hur de ska navigera i och arbeta med läroböckerna. Eleverna berättar i intervju att lärarna undervisar utifrån läroböckerna och går igenom ett arbetsområde i taget utifrån läroboken. Av intervju med lärare i årskurserna 7–9 framkommer att de huvudsakligen använder sig av läroböckerna, men att det emellanåt händer att de behöver komplettera läroböckerna med annat material. Anledningen till det kan exempelvis vara att eleverna behöver mer repetition eller för att inkludera aktuella händelser i undervisningen.

Användning av läroböcker och andra läromedel anpassade utifrån elevernas olika förutsättningar och behov

Granskningen visar att lärare på ett varierat sätt använder läroböcker och andra läromedel som är anpassade utifrån elevernas olika förutsättningar och behov, vilket ger eleverna möjlighet att utvecklas så långt som möjligt utifrån sina förutsättningar.

I intervjuer med elever och lärare framgår att lärare ser till att elever får använda tillgängliga läroböcker och andra läromedel för att möta såväl elever i behov av stödinsatser som elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling och som behöver utmaningar. Lärare i årskurserna 1–3 berättar i intervju att de använder läroböcker i svenska och matematik som innehåller uppgifter på olika nivåer. Det möjliggör för lärarna att differentiera undervisningen utifrån hur långt eleverna kommit i sitt lärande. Vidare uppger lärarna att de digitala komponenter som hör till läroboken ofta används för att ge eleverna mer repetition eller utmaning. I samhälls- och naturorienterande ämnen finns inte olika nivåer i läromedlet, utan lärarna anpassar metoderna för att möta elevernas behov i olika gruppkonstellationer där lärarna ger eleverna mer eller mindre stöd eller utmaning i läsförståelse i mötet med läroböckernas texter. Lärarna i årskurserna 4–6 uppger i intervju att de i exempelvis ämnena engelska och matematik kompletterar läroböckerna med digitala lärverktyg för att

anpassa uppgifterna till elever som behöver mer stöd med enklare och tydligare uppgifter eller till elever som behöver utmanas med svårare uppgifter. Vidare berättar lärarna att det i samhällsorienterande ämnen finns stödmaterial i lärarhandledningarna för att stödja elever som inte kommit så långt i sin läsning. I intervju med lärarna i årskurserna 7–9 uppger lärare att de vid val av läroböcker vill hitta böcker som har fördjupningsuppgifter. Om läroböckerna inte har uppgifter på olika nivåer kompletterar lärarna i årskurserna 7–9 med andra läroböcker för att eleverna ska få stöd och utmaning på sin nivå. I exempelvis matematik kan elever även få uppgifter som motsvarar gymnasienivå. Av intervjuer med lärare på samtliga stadier framgår att de upplever att de har stor hjälp av lärarhandledningarna i anpassningen av undervisningen till elever som behöver mer stöd eller repetition och till elever som behöver fördjupning och utmaning. Vidare berättar lärare att skolan har en digitaliseringspedagog som visar och hjälper elever med särskilda behov att anpassa digitala komponenter kopplade till läroböckerna. Även elever i årskurserna 7–9 beskriver att det i vissa ämnen finns olika nivåer på uppgifterna i läroböckerna, att det i läroböcker i samhälls- och naturorienterande ämnen finns fördjupande reflektionsfrågor och att lärarna kompletterar med lättare eller svårare uppgifter vid behov.

I intervju med lärare och elever framkommer att lärare använder läroböcker och andra läromedel på ett varierande sätt så att eleverna har möjlighet att utveckla kunskaper både enskilt och tillsammans i olika gruppkonstellationer. Av intervjuer med elever och lärare i årskurserna 1–9 framgår att lärarna arbetar på samma sätt. Lektionerna innehåller genomgångar med hela gruppen utifrån läroboken, ofta med moment av gemensam högläsning. Därefter varierar lärarna undervisningen så att eleverna får arbeta enskilt, i par eller i helklass under ledning av läraren. Lärare beskriver att eleverna får arbeta med olika förmågor och att eleverna får arbeta med varierade uppgifter med såväl hör-, läs- som skrivövningar och att undervisningen i samhälls- och naturorienterande ämnen kompletteras med film. Lärarhandledningarna är ett stöd i att skapa variation i undervisningen och besparar lärarna arbete.

Möjlighet att använda läroböcker och andra läromedel utanför lektionstid

Granskningen visar att lärarna ser till att eleverna i de flesta ämnen och årskurser får använda läroböcker och läromedel utanför lektionstid och uppmuntrar eleverna att använda dem utanför lektionstid för att befästa sina kunskaper. Det framgår dock att det finns begränsad tillgång till läroböcker i vissa ämnen.

Av intervju med lärare framgår att eleverna kan ta hem sina läroböcker, och har tillgång till eventuella digitala komponenter kopplade till läroboken hemifrån i samtliga teoretiska ämnen, dock inte i naturorienterande ämnen i årskurs 4. I årskurs 4 finns det inte en klassuppsättning per klass av läroböckerna i naturorienterande ämnen, vilket gör att lärarna i stället skickar med eleverna annat material för instudering och inför prov. I intervju med lärare i årskurserna 1–3 och av dokument som begärts in av huvudmannen framgår att lärarna i ämnena matematik och engelska kompletterar läroböckerna med kopieringsunderlaget som hör till läroboken och att eleverna även kan ta hem detta.

I intervjuer med elever och lärare framkommer att elever tar hem läroböcker för att fördjupa och befästa sina kunskaper och att eleverna får adekvata instruktioner för hur de ska använda läroböcker och digitala lärverktyg utanför lektionstid. Lärare uppger att de ger elever hemläxor med syfte att repetera och befästa det eleverna arbetat med i skolan och att eleverna uppmanas att läsa på inför prov. Vidare framkommer i intervjuer med lärare att de uppmanar elever att ta hem läroböckerna för att visa sina vårdnadshavare eller för att fördjupa och utmana sig.

Rektorns styrning och ledning av arbetet gällande elevernas tillgång till läroböcker och andra läromedel

Granskningen visar att rektorn styr och leder arbetet så att eleverna får tillgång till läroböcker och andra läromedel.

Av rektorsintervjun framgår att rektorn har sett till att det finns avsatta medel för att köpa in läroböcker och andra läromedel som behövs i undervisningen och att rektorn har uppmanat lärarna att utvärdera och köpa in läroböcker som behöver kompletteras eller uppdateras. Rektorn uppger att hen har gått igenom med lärarna de lagändringar i skollagen som infördes 1 juli 2024. Vidare framgår av rektorsintervjun att hen har tydliggjort för lärarna att det ska finnas en lärobok som grund för undervisningen och att rektorn har uttryckt att hen vill att ämneslärare inom samma stadie ska använda samma läroböcker och läromedel. Vid Skolinspektionens observation av den fysiska lärmiljön med fokus på läroböcker och andra läromedel framkommer att det finns klassuppsättningar av aktuella läroböcker i förråd och i nära anslutning till elevernas arbetsplatser. Vidare framgår att det finns extra exemplar av flera läroböcker för att möjliggöra att elever som är i behov av det kan få två exemplar av samma lärobok. Rektorn uppger i intervju att hen har fördelat medel för att säkerställa tillgången till läroböcker och andra läromedel och då tagit hänsyn till att skolan ska slå ihop med en annan skola under 2026. Rektorn har stämt av den andra skolans tillgång till läroböcker och läromedel och har samordnat inköpen för att skapa enhetlighet. Dock

framgår av intervju med lärare i årskurserna 4–6 att eleverna i årskurs 4 endast har två klassuppsättningar av läromedlet i naturorienterande ämnen, trots att de har tre parallella klasser i årskurs 4 och att det innebär att eleverna endast har tillgång till varsin lärobok under lektionsarbetet.

Rektorns ansvar för lärarnas delaktighet i valet av läroböcker och andra läromedel

Granskningen visar att rektorn tar ansvar för att göra lärarna delaktiga i valet av vilka läroböcker och andra läromedel som kan användas för att nå utbildningens mål.

Det framgår av intervjuer med rektorn och lärare att rektorn säkerställer att lärarna får förutsättningar att samarbeta kring val av läromedel samt att köpa in läroböcker och andra läromedel, inklusive lärarhandledningar, som överensstämmer med gällande kurs- och läroplaner. Av intervjuer med rektorn och lärarna framgår att rektorn ger lärarna direktiv i valet av läroböcker utifrån huvudmannens riktlinje för läromedel, exempelvis att de ska ta hänsyn till elevers läs- och skrivförmåga. I övrigt lämnar rektorn stor frihet åt lärarna att bedöma vilka läroböcker som är bäst lämpade för eleverna. Lärarna uppger att rektorn ibland deltar i dialoger om val av läromedel. Lärare uppger i intervju att de samtalar i arbets- och ämneslag om vilket läromedel de ska använda och hur många läroböcker de ska köpa in. Vidare berättar lärare att de tittar på provexemplar och kontrollerar att läroböckerna ger eleverna tillräckligt mycket möjlighet att träna för att nå målen i kursplanerna. Det framkommer i lärarintervjuer att lärarna vid val av och inköp av läromedel även får tillgång till lärarhandledningar. Lärare beskriver att de har lärarhandledningar till alla läromedel och att det underlättar arbetsbördan och hjälper dem i deras arbete exempelvis med hur de kan utveckla undervisningen, differentiera undervisningen och få ut maximalt av läroboken.

Rektorns arbete med likvärdighet inom skolenheten gällande läroböcker och andra läromedel

Granskningen visar att rektorn skapar förutsättningar för ett gemensamt och medvetet arbete gällande användning av läroböcker och andra läromedel för likvärdighet inom skolenheten, så att hänsyn tas till elevernas olika förutsättningar och behov.

Av intervjuer med rektorn och lärarna framgår att rektorn uppmärksammar hur lärarna på skolan använder läroböcker och läromedel i undervisningen för att stärka elevernas kunskapsutveckling samt att rektorn initierat ett stadiövergripande arbete kring lärarnas arbete med språkutvecklande arbetssätt. I detta arbete utgör arbetet med läroböcker en grund i undervisningen för att stärka elevernas läsning, läsförståelse och

språkliga utveckling. Rektorn berättar att när de haft en elevgrupp som har särskilt svårt med läsningen har de samtalat i kollegiet om hur de arbetar med läroböcker för att möta gruppen språkligt och arbeta med deras läsutveckling. Av rektorsintervjun och lärarintervjuerna framgår att rektorn är väl insatt i hur lärarna arbetar med läroböcker för att stärka elevernas kunskapsutveckling och hur de anpassar undervisningen så att den ska möta både elevers behov av stöd och utmaningar.

Av intervjuer med lärarna framgår att det finns en likvärdighet i hur lärarna arbetar med läroböcker inom de olika stadierna på skolan. Rektorn uppger i intervju att hen vill att ämneslärarna inom samma stadie ska använda samma lärobok och beskriver att tillgången till läromedel är lika mellan stadierna. Lärarna i årskurserna 1–9 uppger i intervju att de är samspelade med hur de arbetar med läromedel inom sina olika stadier och att det finns ett visst samarbete mellan lärarna i årskurserna 1–3 och 4–6. Exempelvis har lärarna haft samtal kring vilka läromedel de har i matematik i lågstadiet och i mellanstadiet och har diskuterat vad de gör på de olika stadierna i svenska. Det finns vissa läromedel som följer eleverna från lågstadiet till mellanstadiet, exempelvis en lärobok i läsförståelse. Det framgår av rektorsintervjun och lärarintervjuer att de ser att arbetet med att skapa en röd tråd mellan stadierna i användningen av läromedel med fördel skulle kunna utvecklas ytterligare. Rektorn uppger att skolan behöver arbeta mer med stadieövergångarna och att hen ser att särskilt mellan årskurserna 3 och 4 blir det svårt för eleverna och att läroböckerna och läromedlen är en pusselbit i arbetet.

Utvärdering och utvecklingsarbete gällande läroböcker och andra läromedel

Granskningen visar att rektorn ser till att lärarna utvärderar hur läroböcker och andra läromedel fungerar i undervisningen i förhållande till elevers utveckling mot målen. Rektorn använder resultaten i skolans utvecklingsarbete.

Av intervjuer med rektorn och lärare framgår att rektorn ser till att lärare utvärderar tillgången till och användningen av läroböcker. Rektorn tar del av lärarnas utvärdering och vidtar åtgärder vid behov. I rektorsintervjun framkommer att hen ger lärarna instruktioner om att utvärderingen ska ske utifrån styrdokument och huvudmannens riktlinje. Lärarna uppger att de i utvärderingen följer upp de läromedel de har använt utifrån hur läromedlen har fungerat för elevgrupperna och om läromedlen är aktuella och uppdaterade utifrån Lgr 22. Utöver det beskriver lärare att de följer upp hur språket och visuella komponenter har fungerat i undervisningen, att hela det centrala innehållet finns med i läromedlet i aktuellt stadium och att läromedlet förmedlar en tydlig röd tråd i ämnesinnehållet. Dessutom framgår av lärarintervjuerna att de följer upp hur eleverna har tagit till sig

läromedlen både kunskapsmässigt och om det väckt intresse hos eleverna. Vidare utvärderar lärarna användningen av läroböcker och andra läromedel minst en gång om året i ämnes- eller arbetslag, men det pågår också en ständig dialog kring läromedlen i ämnes- och arbetslag, vilken rektorn tar del av. Rektorn tar också del av lärares utvärderingar av läromedel då de önskar byta läromedel. Det framgår av intervjun med rektorn att hen vid behov tar beslut om att köpa in nya läromedel. Exempelvis uppger rektorn i intervju att hen har köpt in nya läroböcker i naturorienterande ämnen för att läroboken bättre ska möta kravet på ett tillgängligt språk och fungera språkutvecklande.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Ge eleverna möjlighet att använda läroböcker även utanför undervisningstid.

Av skollagen framgår att eleverna utan kostnad ska ha tillgång till läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.¹ Av läroplanen framgår att läraren ska organisera och genomföra arbetet så att eleven får använda läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål och får möjligheter till ämnesfördjupning, överblick och sammanhang.² Av förarbetena framgår att formuleringen att eleverna ska "ha tillgång till" de läroböcker som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål innebär att eleverna till exempel ska få möjlighet att ta med läroböckerna hem så att eleverna kan repetera, läsa på och gå tillbaka till det som läraren belyst i undervisningen och på så sätt fördjupa och befästa sina kunskaper.³

Motiveringen till utvecklingsområdet är att lärarna inte i alla ämnen och årskurser låter eleverna använda läroböcker utanför lektionstid. Eleverna får inte möjlighet att ta hem läroböckerna i naturorienterande ämnen i

¹ 10 kap. 10 § skollagen (2010:800)

² Lgr22 avsnitt 2.2 Kunskaper.

³ Prop. 2023/24:21 s. 46.

årskurs 4 från skolan vilket försvårar deras möjligheter till fördjupning, repetition och förberedelse.

Genom att öka tillgången till och aktivt främja användningen av läroböcker och andra läromedel utanför lektionstid kan elever ges bättre möjligheter att utveckla sin förståelse och självständigt befästa kunskaper.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn ser till att eleverna har tillgång till de läroböcker och andra läromedel som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål även utanför undervisningstid.

På Skolinspektionens vägnar

X Anna-Carin Kostic

Beslutsfattare

Signerat av: Anna-Carin Kostic

X Malin Larsson

Föredragande

Signerat av: Malin Larsson

I den slutgiltiga handläggningen av ärendet har även utredaren Fredrik Holmqvist och Ewa Mölleryd deltagit.

Bilaga 1: Författningsstöd

Den 1 juli 2024 trädde ändringar i skollagen i kraft som syftar till att stärka elevers tillgång till ändamålsenliga läromedel.⁴ Ändringarna gäller för flera skolformer. För grundskolan är lydelsen följande⁵:

Eleverna ska utan kostnad ha tillgång till läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.

I skollagens första kapitel har införts definitioner av begreppen läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg.

I skollagen avses med

- lärobok: tryckt läromedel, med eller utan digitala komponenter,
- läromedel: helt eller delvis tryckt eller digitalt verk som är avsett att användas i undervisningen, som överensstämmer med relevanta delar av tillämplig kurs-, ämnes- eller ämnesområdesplan och läroplanen, och som är utgivet av någon som bedriver utgivningsverksamhet av professionell art,
- lärverktyg: läroböcker, andra läromedel och andra tryckta eller digitala verk samt utrustning och material som används i undervisningen.⁶

I samband med lagändringarna har regeringen även beslutat om nya formuleringar i flera läroplaner.⁷ I läroplanen för grundskolan har ändringarna följande lydelse.

Läraren ska organisera och genomföra arbetet så att eleven får använda läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.⁸

Rektorn har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att

⁴ Lag (2023:951) om ändring i skollagen (2010:800).

⁵ 10 kap. 10 § andra stycket skollagen.

⁶ 1 kap. 3 § elfte–trettonde strecksatserna skollagen.

⁷ Förordning (SKOLFS 2024:590) om ändring i förordningen (2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet.

⁸ Lgr 22, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper.

- alla elever erbjuds strukturerad undervisning under lärares ledning,
- alla elever får tillgång till och förutsättningar att använda läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål,
- alla elever får tillgång till och förutsättningar att använda skolbibliotek,
- alla lärare får tillgång till de lärarhandledningar som behövs för att ge eleverna en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.⁹

⁹ Lgr 22, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar.

Bilaga 2: Granskningens genomförande

Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte Tunaskolan den 11 november 2025. Besöket genomfördes av utredarna Malin Larsson och Fredrik Holmqvist.

Skolenheten är en kommunal skola verksam i Lunds kommun med förskoleklass och grundskola, årskurserna 1–9. Förskoleklass har inte ingått i granskningen. På skolenheten går cirka 700 elever i årskurserna 1–9.

Underlag för bedömning

Underlaget i detta beslut utgörs av:

- En observation av delar av lärmiljön med fokus på tillgången till läroböcker och andra läromedel.
- En gruppintervju med elever.
- Tre gruppintervjuer med lärare.
- En intervju med rektorn.
- Dokument som begärts in från huvudmannen.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för att ges en möjlighet att yttra sig över den.

Bilaga 3: Granskningens utgångspunkter

Granskningens syfte

Syftet är att granska kvaliteten i skolors arbete för att ge eleverna tillgång till och användning av läroböcker och andra läromedel i förhållande till Skolinspektionens kvalitetskriterier.

Frågeställning

I vilken utsträckning får eleverna tillgång till och förutsättningar att använda läroböcker och andra läromedel som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål?

Kvalitetskriterier

Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen satt upp i granskningen inom det granskade området, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Inom granskat område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar men utvecklingsområden finns eller i låg utsträckning.

Lärarnas arbete med att organisera och genomföra undervisningen så att eleverna får använda läroböcker och andra läromedel.	Rektorns ansvar för att alla elever får tillgång till och förutsättningar att använda ändamålsenliga läroböcker och andra läromedel.
Lärarna använder läroböcker eller andra läromedel i undervisningen på ett sätt som skapar överblick och sammanhang i ämnet.	Rektorn styr och leder arbetet så att eleverna får tillgång till ändamålsenliga läroböcker och andra läromedel.
Lärarna använder läroböcker eller andra läromedel på ett sätt som ger eleverna möjlighet till progression samt stärker elevernas ämnesintresse och vilja att lära sig mer.	Rektorn tar ansvar för att lärarna är delaktiga i valet av läroböcker och andra läromedel.
Lärarna använder läroböcker eller andra läromedel för att utveckla elevernas läsförståelse.	Rektorn skapar förutsättningar för ett gemensamt och medvetet arbete kring användning av läroböcker och andra läromedel för likvärdighet inom skolenheten, så att hänsyn tas till elevernas olika förutsättningar och behov.
Lärarna ser till att eleverna får ändamålsenliga instruktioner i hur läroböcker och andra läromedel ska användas i undervisningen.	Rektorn ser till att lärarna utvärderar hur läroböcker och läromedel fungerar i undervisningen i förhållande till elevers utveckling mot målen. Rektorn använder resultaten i skolans utvecklingsarbete.
Lärarna ser till att elever använder läroböcker och andra läromedel som är anpassade utifrån elevernas olika förutsättningar och behov.	
Lärarna ser till att eleverna får använda läroböcker och läromedel utanför lektionstid och uppmuntras använda dem utanför lektionstid för att befästa sina kunskaper.	